Historisch Nieuwsblad

GESCHIEDENIS FESTIVAL

PROGRAMMA

ZATERDAG 15 OKT 2022

HAARLEM

PROGRAMMA 2022

09.00 09.15 09.30 09.45 10.00 10.15 10.30 10.45 11.00 11.15 11.30 11.45 12.00 12.15 12.30 12.45 13.00 13.15 13.30

- **GROTE ZAAL** BG — **OPENING** MET O.A. THOM DE GRAAF — **CRISIS!** BEATRICE DE GRAAF — **PERSONALITY & POWER** IAN KERSHAW (ENG)
- **VAN WARMERDAMZAAL** 1E — **ANTONI VAN LEEUWENHOEKS MICROSCOOP** GEERTJE DEKKERS — **DE FRANSE REVOLUTIE** JOHAN OP DE BEECK — **LIBRIS GESCHIED**
- **KLEINE ZAAL** 1E — **INTERVIEW AD MELKERT** COEN VERBRAAK — **STERKTES EN ZWAKTES VAN AMERIKA** FRANS VERHAGEN — **WEENSE WONDERWERELD** WILLEM MELCHING
- **BLAUWE ZAAL** BG — **ARCHEOLOGIE: HAARLEMMEROLIE** — **DEMONSTRATIE 17E-EEUWSE MICROSCOOP** — **GARANTIES VOOR DE TOEKOMST**
- **VAN BEINUMZAAL** 1E — **WO2 IN RUSLAND EN CHINA** IVO VAN DE WIJDEVEN & VINCENT CHANG — **NEDERLAND IN DE WERELDGESCHIEDENIS** O.A. LEX HEERMA VAN VOSS
- **LOFT** — **BIOGRAFIE SCHRIJVEN** *MASTERCLASS* MIRJAM JANSSEN — **FOTO-ONDERZOEK SPAARNESTAD ARCHIEF** *MASTERCLASS*
- **GRAVENZAAL** — **DE KLEREN VAN TOETANCHAMON** OLAF KAPER — **ACHTER DE SCHERMEN VAN DE EU** HENDRIK VOS
- **NOORD-HOLLANDS ARCHIEF** **HELE DAG: TENTOONSTELLING VROUWEN IN HET VERZET** — **1572 GEBOORTE VAN NEDERLAND** JOS WIENEN — **KUNST VAN DE GOUDEN EEUW** PAUL SCHNABEL
- **FOYER** **MIDDELEEUWSE MUZIEK** **EXPO SCHEEPVAARTMUSEUM** **MIDDELEEUWSE MUZIEK** **EXPO HISTORISCHE KOSTUUMS** **MIDDELEEUWSE MUZIEK** **DRAAILIERDEMO** **EXPO SCHEEPVAARTMUSEUM** **DRAAILIERDEMO**

13.30 13.45 14.00 14.15 14.30 14.45 15.00 15.15 15.30 15.45 16.00 16.15 16.30 16.45 17.00 17.15 17.30 17.45 18.00

- **NEOLIBERALISME** MAARTEN VAN ROSSEM — **CUBACRISIS** MAX HASTINGS (ENG) — **RAMPJAAR 1672** LUC PANHUYSEN
- **LIBRIS GESCHIEDENIS PRIJS** INTERVIEWS GENOMINEERDEN — **GRENZEN AAN VRIJHEID** *DEBAT* ANNELIEN DE DIJN & REMIEG AERTS
- MELCHING — **MUZIEKSPEKTAKEL REDELOOS, RADELOOS, REDDELOOS!** CAMERATA TRAJECTINA — **DE KAMPSCHILDERS** INTERVIEW JAN BROKKEN DOOR PHILIP DRÖGE
- **SPOEDCURSUS HISTORISCHE ROMANS** LIDEWIJDE PARIS — **GARANTIES VOOR DE TOEKOMST**
- **HISTORISCH GEHEIMSCHRIFT** DAVID SCHEERS — **ENIGMA CODEERMACHINE DEMONSTRATIE** — **MIDDELEEUWS BIER LEZING EN PROEVERIJ** LEENDERT ALBERTS
- **OUDE HANDSCHRIFTEN LEZEN** *MASTERCLASS* HILDO VAN ENGEN — **BIOGRAFIE SCHRIJVEN** *MASTERCLASS* MIRJAM JANSSEN
- **RONDLEIDING DOOR BURGEMEESTER** JOS WIENEN — **WATERSNOODRAMPEN** LOTTE JENSEN
- **VROUWEN IN NEDERLANDS-INDIË** SUZE ZIJLSTRA — **RAMPLOCATIE POMPEÏ** SASKIA STEVENS
- **DRAAILIERDEMO** **EXPO HISTORISCHE KOSTUUMS** **DRAAILIERDEMO** **EXPO SCHEEPVAARTMUSEUM** **MUZIEK VAN JAN TERVOORT** **MUZIEK VAN JAN TERVOORT**

OF SCAN DE QR CODE
VOOR HET PROGRAMMA

* (ENG)= ENGELSTALIG

FOYER PHILHARMONIE

VANAF 09.00	**FOYER OPEN**
HELE DAG	**BAR, BOEKWINKEL, SIGNEERSESSIES EN DIVERSE STANDS**
HELE DAG	**'MENS OP ZEE' EXPOSITIE DOOR HET SCHEEPVAARTMUSEUM**
09.00, 10.00, 11.15	**MIDDELEEUWSE MUZIEK HELMA HARTMAN**
09.00 - 15.00	**EXPOSITIE HISTORISCHE KOSTUUMS**
12.00, 13.30, 14.45	**DRAAILIERDEMONSTRATIE**
16.00, 17.30	**GITAARMUZIEK DOOR JAN TERVOORT**

GESCHIEDENIS FESTIVAL
ZATERDAG 15 OKT 2022 HAARLEM

WELKOM OP HET GESCHIEDENIS FESTIVAL 2022!

Deze zevende editie van het Geschiedenis Festival is weer zoals een festival bedoeld is. Zonder coronabeperkingen kunt u zich vrij bewegen tussen de zalen van de Philharmonie en de buitenlocaties: de Gravenzaal en het Noord-Hollands Archief. Met behulp van dit boekje stelt u uw eigen favoriete geschiedenismenu samen uit het rijke aanbod van lezingen, interviews, paneldiscussies, masterclasses en artistieke optredens. Een keur van binnen- en buitenlandse historici is present om u een onvergetelijke dag te bezorgen.

Deze editie is extra bijzonder, want we leven in een historische tijd. Kennis van de geschiedenis was zelden zo relevant als nu. Enerzijds misbruiken machthebbers het verleden. Anderzijds kan geschiedenis ons helpen onze eigen turbulente tijd te begrijpen. Wie een goede historische uitrusting heeft, is waarschijnlijk beter bestand tegen het heden.

Namens alle medewerkers en vrijwilligers van het Geschiedenis Festival 2022 wens ik u een fantastische dag toe!

Bas Kromhout
Hoofdredacteur *Historisch Nieuwsblad*

BAS KROMHOUT

Historische Nieuwsbrief

Lees elke week de historische verhalen achter het nieuws!

***Historisch Nieuwsblad* duidt het nieuws van nu aan de hand van het verleden. Zo krijgt u context bij de gebeurtenissen die het dagelijkse nieuws domineren.**

Ontvang elke week historische verhalen, nieuwsberichten, interviews en boekbesprekingen in uw mailbox.

Historisch Nieuwsblad
Lees hoe het zat. Weet hoe het zit.

SCHRIJF U NU GRATIS IN OP
historischnieuwsblad.nl/nieuwsbrief

INHOUD

Blokkenschema	2
Voorwoord	4
Inhoudsopgave	5
Plattegrond	6
Looproutes/locaties	7
Informatie	8
Programma	10
Partners en sponsoren	27

ADRESSEN

Philharmonie Haarlem
Lange Begijnestraat 11
023-512 1212
www.theater-haarlem.nl

Gravenzaal
Stadhuis Haarlem, Grote Markt 2

Noord-Hollands Archief
Jansstraat 40

PHILHARMONIE
BEGANE GROND

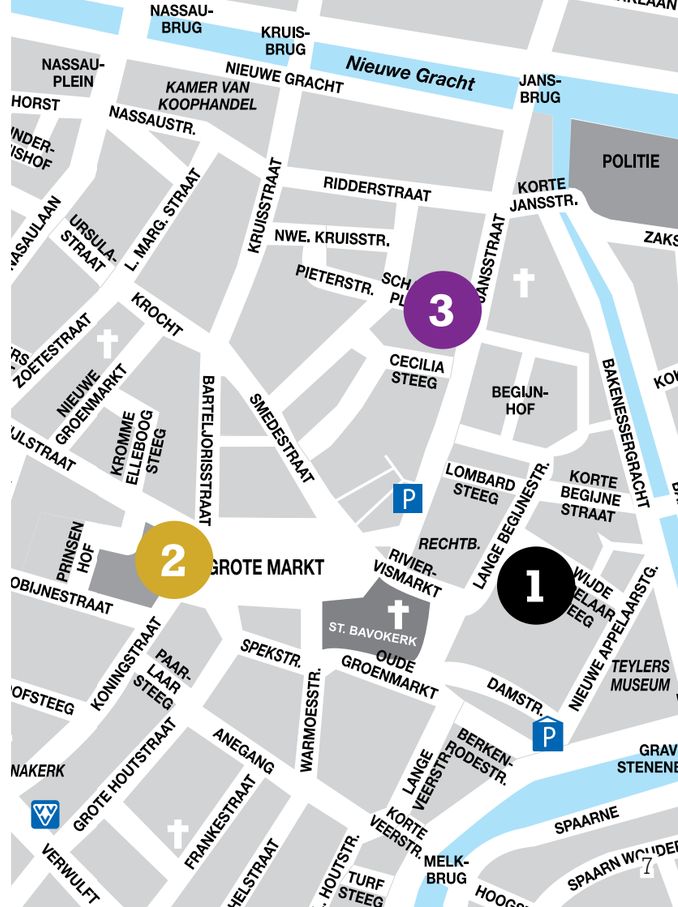
1 PHILHARMONIE HAARLEM
Lange Begijnestraat 11

2 GRAVENZAAL
Stadhuis Haarlem, Grote Markt 2

Ca. 5 minuten lopen. Vanuit de Philharmonie slaat u linksaf en loopt u rechts om de St. Bavokerk heen naar de Grote Markt. Aan de overzijde van de Grote Markt ziet u het historische stadhuis. De ingang naar de Gravenzaal zit uiterst links: een poort aan de zijkant van het gebouw.

3 NOORD-HOLLANDS ARCHIEF
Jansstraat 40 (275 meter)

U slaat vanuit de Philharmonie rechtsaf en dan loopt u ca 100 meter rechtdoor. Daar loopt u tegen de Waalse Kerk aan. U gaat hier linksaf en loopt door de Begijnesteeg. U komt uit op de Jansstraat. U slaat rechtsaf, na 100m ziet u links het poortgebouw van Jansstraat 40, waar het archief huist in de Janskerk.

INFORMATIE

HUISREGELS

Het Geschiedenis Festival is een echt festival. Dat betekent dat u bij de verschillende programmaonderdelen, m.u.v. de masterclasses en de theateroptredens in de Blauwe Zaal en de Kleine Zaal, mag in- en uitlopen.

Wij vragen u te allen tijde rekening te houden met andere luisteraars en **geen overlast** te bezorgen. Verder vragen wij u op verzoek van de Philharmonie **geen glaswerk** mee te nemen in de zaal. Het barpersoneel kan uw drankjes desgewenst in een wegwerpbeker serveren.

VOL = VOL!

We vragen u vriendelijk de aanwijzingen van onze gastvrouwen en -heren in acht te nemen. **Op last van de brandweer moeten zij soms besluiten dat er niet méér bezoekers een zaal mogen betreden. Dan geldt: vol = vol, één eruit = één erin**. Van tevoren een plek reserveren is niet mogelijk. Zaal vol? Hopelijk vindt u in ons rijke programma iets anders van uw gading. In de Grote Zaal kunt u altijd terecht.

FOTO, VIDEO, PERS

Wilt u uw telefoon alstublieft op stil zetten? Foto's/filmpjes maken voor eigen gebruik mag, maar gelieve zonder flits. **Bezoekende journalisten** die niet voorafgaand aan het Geschiedenis Festival contact hebben opgenomen met *Historisch Nieuwsblad*, kunnen zonder vooraanmelding en zonder officiële perskaart mogelijk niet naar binnen. Foto's en video's voor commercieel gebruik zijn niet toegestaan, tenzij dit zorgvuldig met de organisatie is afgestemd.

MASTERCLASSES

Wilt u een van de masterclasses of colleges bijwonen? Schrijf u in bij de infobalie van *Historisch Nieuwsblad* in de foyer en ontvang een toegangsvoucher. Hiermee kunt u zich 15 minuten voor aanvang van de masterclass melden bij Loft 1, tegenover de ingang van de Van Warmerdamzaal, op de eerste etage.

Wees er snel bij! Er is plaats voor max. 30 personen per sessie. Mocht de masterclass vol zitten en een inschrijver zich niet tijdig melden, dan wordt zijn of haar plek vrijgegeven. Mogelijk bent u de gelukkige die alsnog kan deelnemen.

#GF2022

Deel uw ervaringen op Twitter, Instagram en Facebook.

EET SMAKELIJK!

LUNCH

Heeft u voorafgaand aan het Geschiedenis Festival een lunchticket besteld? Tussen 11.30 en 13.30 uur kunt u uw lunchpakket afhalen tegen inlevering van uw lunchticket bij de achterste bar in de foyer.
Let op: dit jaar is er geen verkoop van losse broodjes e.d. en is het niet mogelijk ter plaatse nog een lunchpakket te bestellen.

Eigen lunch meenemen is toegestaan. We vragen u deze alleen te gebruiken in de foyer. U vindt buiten de Philharmonie opties voor broodjes e.d. op de zaterdagmarkt bij de Grote Kerk, of u kunt op 5 minuten loopafstand terecht bij o.a. Jumbo, La Place of Subway in de Smedestraat. Op festivallocatie Noord-Hollands Archief kunt u tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij het archiefcafé voor koffie, thee met iets lekkers erbij.

PROGRAMMA FOYER

FOYER PHILHARMONIE

VANAF 09.00	**FOYER OPEN**
HELE DAG	**BAR, BOEKWINKEL, SIGNEERSESSIES EN DIVERSE STANDS**
HELE DAG	**'MENS OP ZEE' EXPOSITIE DOOR HET SCHEEPVAARTMUSEUM**
09.00, 10.00, 11.15	**MIDDELEEUWSE MUZIEK HELMA HARTMAN**
09.00 - 15.00	**EXPOSITIE HISTORISCHE KOSTUUMS**
12.00, 13.30, 14.45	**DRAAILIERDEMONSTRATIE**
16.00, 17.30	**GITAARMUZIEK DOOR JAN TERVOORT**

INFORMATIEBALIE HISTORISCH NIEUWSBLAD

HELE DAG

Hier kunt u zich inschrijven voor de masterclasses. Maak een praatje met onze medewerkers, neem een abonnement op *Historisch Nieuwsblad* of schaf de Historische Scheurkalender 2023 aan.

SIGNEERSESSIES

HELE DAG

Wilt u uw boek laten signeren? Kijk bij de signeertafel vlakbij de boekhandel op welk tijdstip uw favoriete spreker aanwezig is. Doorgaans komen sprekers direct na hun lezing naar de foyer.

HISTORISCHE REIZEN LABRYS REIZEN

HELE DAG

Labrys Reizen, specialist in exclusieve groepsreizen rond historie, cultuur en natuur, toont het aanbod van de meest bijzondere historische reizen. Schrijf u bij de stand in voor de digitale nieuwsbrief en maak kans op een reischeque.

LIBRIS BOEKHANDEL BLOKKER

HELE DAG

De deskundige verkopers van Boekhandel Blokker, onder leiding van Arno Koek, adviseren u over de beste boeken die aansluiten bij de onderwerpen van het Geschiedenis Festival. Bestellen en thuis laten bezorgen is eventueel ook mogelijk.

MENS OP ZEE HET SCHEEPVAARTMUSEUM

HELE DAG

Het Scheepvaartmuseum presenteert een inkijkje in zijn gloednieuwe fototentoonstelling: *Mens op Zee*. Verschillende panelen uit deze expositie tonen hoe het leven op zee een mens kan veranderen. Scan de QR-code op de panelen met uw smartphone, en ontvang extra informatie op uw telefoon of tablet.

MIDDELEEUWSE MUZIEK HELMA HARTMAN

09.00 - 09.30
10.00 - 10.30
11.15 - 11.45

Muzikante Helma Hartman verwelkomt u in de foyer met karakteristieke muziek en liederen uit de Middeleeuwen. Ze bespeelt instrumenten die kenmerkend zijn voor deze tijd en biedt u de gelegenheid ze zelf eens uit te proberen.

EXPOSITIE HISTORISCHE KOSTUUMS

09.00 - 15.00

Geschiedenis komt tot leven met de historische kleding van kostuumatelier De Gelderse Roos. In de foyer exposeert Heleen Buurman met haar collega's een aantal professioneel vervaardigde replica's uit diverse tijdvakken. Van de Middeleeuwen tot de Victoriaanse tijd en van de molensteenkraag tot het maritiem tenue.

HELEEN BUURMAN

HELMA HARTMAN

DRAAILIERDEMO

12.00 - 12.30
13.30 - 14.00
14.45 - 15.15

Heeft u zich altijd al afgevraagd hoe middeleeuwse muziekinstrumenten zoals de draailier en de doedelzak werken en klinken? Docenten van de stichting Draailier en Doedelzak geven een demonstratie. Wie het zelf eens wil proberen, is van harte welkom. Inschrijven is niet nodig.

GITAARMUZIEK JAN TERVOORT

16.00 - 16.30
17.30 - 18.00

Als muzikale afsluiter van het Geschiedenis Festival kunt u in de foyer genieten van de muziek van Jan Tervoort. Naast troubadour is hij historicus en stadsgids. Verwacht een gevarieerd repertoire van sfeervolle akoestische liederen, waarin u zijn liefde voor het oude Amsterdam, het Franse chanson en de pophistorie zult herkennen. Verzoeknummers zijn welkom!

JAN TERVOORT

09.00 - 11.00 UUR

* ENG= engelstalig

OPENING FESTIVAL BAS KROMHOUT, PHILIP DRÖGE, THOM DE GRAAF EN KLAAS VAN DIJK

09.30 - 10.00

Openingsprogramma

U wordt welkom geheten door Bas Kromhout, hoofdredacteur van *Historisch Nieuwsblad*. Schrijver Philip Dröge spreekt een column uit en pianist Klaas van Dijk zorgt voor muzikale ondersteuning. De officiële opening van het festival wordt verricht door Thom de Graaf, juryvoorzitter van de Libris Geschiedenis Prijs.

INTERVIEW COEN VERBRAAK EN AD MELKERT

10.15 - 11.15

Oud-politicus Ad Melkert schuift aan bij meesterinterviewer Coen Verbraak. De voormalige minister en PvdA-fractievoorzitter blikt terug op zijn loopbaan, die samenviel met een historische periode in de Nederlandse politiek.

THOM DE GRAAF
© Foto Werry Crone

COEN VERBRAAK
© Foto Frank de Ruiter

AD MELKERT

CRISIS EN DE OVERHEID BEATRICE DE GRAAF

10.30 - 11.30

Beatrice de Graaf schreef het essay voor de Maand van de Geschiedenis, getiteld: *Crisis!* Tijdens de openingslezing van het festival gaat zij nader in op historische Nederlandse crises en de rol van overheid als crisisbeheerser. De burger zocht steeds meer bescherming bij de staat, maar werd ook wantrouwend.

MICROSCOPISCHE ONTDEKKINGEN LEZING EN DEMONSTRATIE

10.30 - 11.30

Antoni van Leeuwenhoek (1632-1723) ontdekte met zijn microscoop een onbekende wereld vol leven. Hij zag bloed- en spermacellen, bacteriën en veel wezentjes waarvan niemand het bestaan had vermoed. Biograaf Geertje Dekkers en microfotograaf Wim van Egmond laten zien hoe Van Leeuwenhoek werkte en welke prachtige beelden dat opleverde. Na afloop kunt u mee naar de Blauwe Zaal, om daar zelf in een 17e-eeuwse microscoop te turen.

BEATRICE DE GRAAF
© Foto Rafael Philippen

ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN HAARLEMMEROLIE

10.30 - 11.00

'Opregte Haarlemmerolie' is een 17e-eeuws middel dat zou helpen tegen allerlei kwalen; van verkoudheid en insectenbeten tot darmkrampen. Stadsarcheoloog Anja van Zalinge vertelt meer over de geschiedenis van dit zogenaamde wondermedicijn. Wie wil, mag het ook proeven!

WOII IN RUSLAND EN CHINA PANELGESPREK

10.45 - 11.45

Vladimir Poetin en Xi Jinping hebben op hun eigen wijze de herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog in hun machtsgebied ingezet om hun handelen te ondersteunen. Historici Ivo van de Wijdeven en Vincent Chang nemen de politisering van de Tweede Wereldoorlog in Rusland en China onder de loep.

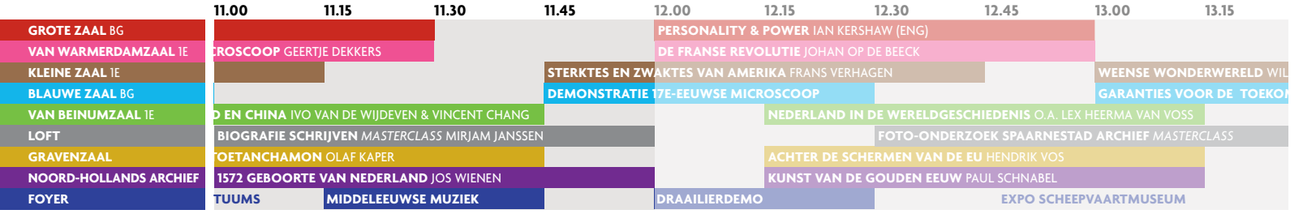
DE KLEREN VAN TOETANCHAMON OLAF KAPER

10.45 - 11.45 › LOCATIE GRAVENZAAL

100 jaar geleden ontdekte Howard Carter het graf van farao Toetanchamon. We horen altijd over de gouden voorwerpen, maar het graf bevatte ook veel textiel. Olaf Kaper laat in zijn lezing zien hoe de farao werkelijk gekleed ging. En dat was heel anders dan de bekende beeldhouwwerken en stenen reliëfs uit die tijd laten zien.

11.00 - 12.00 UUR

MASTERCLASS BIOGRAFIE SCHRIJVEN MIRJAM JANSSEN

11.00 - 12.00

Wilt u een historisch persoon boeiend en beeldend beschrijven? Mirjam Janssen laat zien hoe u een beroemdheid of juist een heel gewone man of vrouw levendig kunt portretteren. **Let op: max. 30 personen. Inschrijven bij de informatiebalie in de foyer.**

MIRJAM JANSSEN

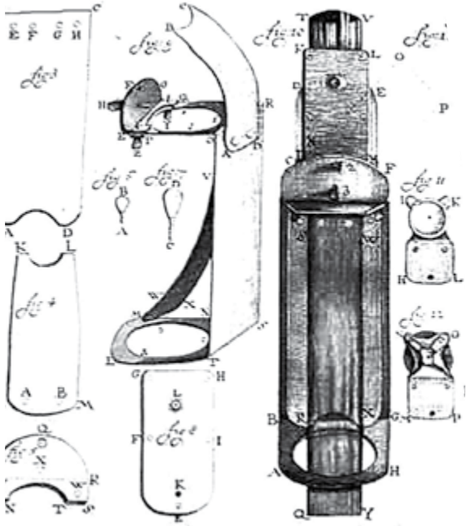
GEBOORTE VAN NEDERLAND: 1572 BURGEMEESTER JOS WIENEN

11.00 - 12.00 › LOCATIE NOORD-HOLLANDS ARCHIEF

Jos Wienen, historicus én de burgemeester van Haarlem, is ook dit jaar weer op het Geschiedenis Festival. Wienen verzorgt een lezing over het jaar 1572: het 'geboortejaar' van Nederland. Daarin besteedt hij onder andere aandacht aan de rol van Willem van Oranje en zijn stad Haarlem.

JOS WIENEN

KIJK DOOR EEN 17E-EEUWSE MICROSCOOP
DOORLOPENDE DEMONSTRATIE

11.45 - 12.30

Wat zag onderzoeker Antoni van Leeuwenhoek toen hij voor het eerst door een zelf ontworpen microscoop keek? Microfotograaf Wim van Egmond en wetenschapsjournalist Geertje Dekkers laten u zelf kijken door replica's van zeventiende-eeuwse microscopen.

STERKTES EN ZWAKTES VAN AMERIKA FRANS VERHAGEN

11.45 - 12.45

Een aantal constanten in de Amerikaanse geschiedenis maakten van de Verenigde Staten een ongekend succes. Denk bijvoorbeeld aan de afkeer van een centrale overheid, de waarde van geloof, of de status van Amerika als immigratieland. Frans Verhagen identificeert in totaal zeven constanten die samen de januskop van Amerika vormen.

FRANS VERHAGEN

12.00 - 13.00 UUR

PERSOONLIJKHEID EN MACHT IAN KERSHAW (ENG)

12.00 - 13.00

In zijn nieuwe boek *Persoonlijkheid en macht* onderzoekt Ian Kershaw in hoeverre Europa's recente geschiedenis werd bepaald door de daden van politieke leiders. Vormden zij de eeuw, of werden ze er zelf door gevormd? Kershaw houdt een korte lezing over enkele prominente leiders, gevolgd door een interview door Bas Kromhout, hoofd-redacteur van *Historisch Nieuwsblad.*

IAN KERSHAW
© Foto Unieboek Spectrum

DE FRANSE REVOLUTIE JOHAN OP DE BEECK

12.00 - 13.00

Schrijver en journalist Johan Op de Beeck laat het krachtenspel zien achter de Franse Revolutie (1789) en de gevolgen tot ver buiten de lands-grenzen. Idealen mondden uit in radicalisering en terreur, en de guillotine was nooit ver weg.

ACHTER DE SCHERMEN VAN DE EU HENDRIK VOS

12.15 - 13.15 › LOCATIE GRAVENZAAL

Het verhaal van Europa draait niet alleen om verdragen, maar vooral ook om mensen. Van politici, ambtenaren en bestuurders die soms van harte, soms noodgedwongen met elkaar moesten samenwerken, met hun eigenaardig-heden en hun fouten. Hendrik Vos maakt van een complex onderwerp als de eenwording van Europa een adembenemend verhaal over de menselijke factor.

KUNST VAN DE GOUDEN EEUW PAUL SCHNABEL

12.15 - 13.15 › LOCATIE NOORD-HOLLANDS ARCHIEF

Wat men in de 19e eeuw mooi vond aan een schilderij uit de 17e eeuw kan iets heel anders zijn dan wat wij nu waarderen. Paul Schnabel geeft tal van voorbeelden over veranderingen in smaak, aan de hand van werk van schilders uit de Gouden Eeuw. Van Rembrandt tot Jan Steen en van Vermeer tot Frans Hals.

NEDERLAND IN DE WERELDGESCHIEDENIS

12.15 - 13.15

Door migratie, handel en kennisuitwisseling is de Nederlandse geschiedenis veel internationaler van aard dan we dachten. O.a. Lex Heerma van Voss en Leo Lucassen beschrijven in *Nog meer wereldgeschiedenis van Nederland* hoe op honderden manieren onze geschiedenis zich heeft verstrengeld met die van de hele wereld. Exclusieve voorproefjes van een nog niet verschenen boek.

MASTERCLASS FOTOBOEK-ONDERZOEK SPAARNESTAD ARCHIEF

12.30 - 13.30

Hoe bepaalt u welke oude foto's of hele archieven nou écht de moeite waard zijn om te bewaren voor het nageslacht? Hoe slaat u uw verzameling op en hoe doet uw onderzoek naar oude foto's?
Een expert van het Spaarnestad Archief geeft nuttige tips om zelf oude foto's op hun historische waarde te beoordelen.
Let op: max. 30 personen. Inschrijven bij de informatiebalie in de foyer.

PAUL SCHNABEL

13.00 - 14.00 UUR

GARANTIES VOOR DE TOEKOMST CONFERENCE EVELINE VAN RIJSWIJK

13.00 - 13.30

Wat staat er straks over ons in de geschiedenisboeken? Wordt het nog wat met die toekomst? Denkt u al aan 'sorry' zeggen tegen toekomstige generaties? Theatermaker en historicus Eveline van Rijswijk gaat – samen met het publiek – in deze korte voorstelling op zoek naar de antwoorden.

Let op: na aanvang geen toegang meer.

EVELINE VAN RIJSWIJK
© Foto Anne van Zantwijk

WEENSE WONDERWERELD WILLEM MELCHING

13.00 - 13.45

Reis met Willem Melching naar het Wenen van het einde van de negentiende eeuw. Wenen was in het fin de siècle het centrum van de moderne wereld: een ware broedplaats van culturele en politieke veranderingen. Kunst, architectuur, filosofie en literatuur sloegen nieuwe wegen in, die tot de dag van vandaag invloedrijk zijn. Meer info over deze reis haalt u bij de stand van Labrys Reizen in de foyer.

LIBRIS GESCHIEDENIS PRIJS INTERVIEWS GENOMINEERDEN

13.30 - 14.30

Traditiegetrouw kunt u op het Geschiedenis Festival kennismaken met de genomineerde auteurs voor de Libris Geschiedenis Prijs 2022. Historicus Wim Berkelaar nodigt een voor een de schrijvers aan tafel en interviewt ze over hun genomineerde boek.

NEOLIBERALISME MAARTEN VAN ROSSEM

13.45 - 14.45

Het Geschiedenis Festival zou niet hetzelfde zijn zonder Maarten van Rossem en zijn onnavolgbare kijk op de politiek, geschiedenis en actualiteit. Van Rossem bespreekt tijdens het festival de opkomst en de gevolgen van neoliberalisme in de Verenigde Staten en in Europa.

MAARTEN VAN ROSSEM

RONDLEIDING DOOR BURGEMEESTER JOS WIENEN

13.45 - 14.45 › LOCATIE GRAVENZAAL

De veertiende-eeuwse Gravenzaal van het Haarlemse stadhuis is recent prachtig gerestaureerd. Dit jaar krijgen festival-bezoekers de kans de historische verhalen die achter deze zaal schuil-gaan te horen uit de mond van de burgemeester van Haarlem zelf. Jos Wienen maakt een rondgang door de zaal en vertelt wie deze graven en gravinnen waren en wat hun rol was in de geschiedenis.

VROUWEN IN NEDERLANDS-INDIË SUZE ZIJLSTRA

13.45 - 14.45 › LOCATIE NOORD-HOLLANDS ARCHIEF

Historicus Suze Zijlstra werpt nieuw licht op de sociale, economische en culturele sleutelrol die Europees-Aziatische vrouwen speelden in de 300-jarige Nederlandse overheersing van Indonesië. Zijlstra laat zien hoe zij als uitgangspunt voor haar onderzoek de levens reconstrueerde van de voormoeders in haar eigen familie.

14.00 - 15.00 UUR

	14.00	14.15	14.30	14.45	15.00	15.15	15.30	15.45	16.00	16.15
GROTE ZAAL BG	MAARTEN VAN ROSSEM					CUBACRISIS MAX HASTINGS (ENG)				
VAN WARMERDAMZAAL 1E	EWS GENOMINEERDEN					GRENZEN AAN VRIJHEID *DEBAT* ANNELIEN DE DIJN & REMIEG AERTS				
KLEINE ZAAL 1E					MUZIEKSPEKTAKEL REDELOOS, RADELOOS, REDDELOOS! CAMERATA TRAJECTINA					
BLAUWE ZAAL BG	SPOEDCURSUS HISTORISCHE ROMANS LIDEWIJDE PARIS						GARANTIES VOOR DE TOEKOMST			
VAN BEINUMZAAL 1E	HISTORISCH GEHEIMSCHRIFT DAVID SCHEERS				ENIGMA CODEERMACHINE DEMONSTRATIE					
LOFT	OUDE HANDSCHRIFTEN LEZEN *MASTERCLASS* HILDO VAN ENGEN						BIOGRAFIE SCHRIJVEN *MASTERCLASS* MIRJAM JANSSEN			
GRAVENZAAL	OOR BURGEMEESTER JOS WIENEN					WATERSNOODRAMPEN LOTTE JENSEN				
NOORD-HOLLANDS ARCHIEF	ERLANDS-INDIË SUZE ZIJLSTRA					RAMPLOCATIE POMPEÏ SASKIA STEVENS				
FOYER	EXPO HISTORISCHE KOSTUUMS			DRAAILIERDEMO		EXPO SCHEEPVAARTMUSEUM			MUZIEK VAN JAN TERVOORT	

HISTORISCHE ROMANS LIDEWIJDE PARIS

14.00 - 15.00

Een historische roman wekt het verleden soms beter tot leven dan tien academische studies bij elkaar. Hoe gaat dat in zijn werk? Lidewijde Paris neemt u mee door een interactieve spoedcursus literatuur lezen en haalt samen met u meer plezier uit historische boeken.

LIDEWIJDE PARIS

HISTORISCH GEHEIMSCHRIFT DAVID SCHEERS

14.00 - 15.00

Geheimschrift wordt al duizenden jaren gebruikt om vertrouwelijke informatie veilig te stellen. David Scheers geeft een kijkje in de geschiedenis van het geheimschrift en laat met voorbeelden zien hoe coderingen werken. Na afloop vindt een demonstratie plaats van een Enigma codeermachine uit de jaren veertig.

MASTERCLASS OUDE HANDSCHRIFTEN HILDO VAN ENGEN

14.00 - 15.00

Oude handschriften lezen vergt oefening en kan van groot nut zijn voor stamboomonderzoek. Met Hildo van Engen neemt u verschillende handschriften uit allerlei tijdvakken onder de loep, van de veertiende tot de zeventiende eeuw. **Let op: max. 30 personen. Inschrijven bij de informatiebalie in de foyer.**

POMPEÏ

15.00 - 16.00 UUR

ENIGMA CODEERMACHINE DEMONSTRATIE

15.00 - 16.00

Paul Reuvers en Marc Simons demonstreren een van de Enigma-apparaten uit de collectie van het Crypto Museum. Ze laten zien hoe boodschappen voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog werden versleuteld en beantwoorden al uw technische en niet-technische vragen.

MUZIEKSPEKTAKEL REDELOOS, RADELOOS, REDDELOOS! CAMERATA TRAJECTINA

15.00 - 16.15

Muziekgezelschap Camerata Trajectina brengt in een voorstelling vol beeld, zang en live muziek het Rampjaar 1672 tot leven. De strijd tussen de Republiek en Frankrijk werd ook in liederen uitgevochten: muziek was troost, nieuwsbron én propagandamiddel. Die strijd en die liederen zijn de basis van muziekspektakel: *Redeloos, radeloos, reddeloos!* van Camerata Trajectina.

DE CUBACRISIS MAX HASTINGS (ENG)

15.15 - 16.15

Max Hastings vertelt over een ingrijpend internationaal conflict in de jaren zestig, waarbij de wereld zich aan de rand van een kernoorlog bevond: de Cubacrisis. Hastings probeert de houding en gedrag van hoofdrolspelers Kennedy, Chroesjtsjov en Castro te doorgronden en laat zien hoe de effecten van deze relatief korte crisis doorwerken tot op de dag van vandaag.

MAX HASTINGS

GRENZEN AAN VRIJHEID DEBAT

15.15 - 16.15

Historici Annelien De Dijn en Remieg Aerts kruisen de degens over huidige en historische opvattingen van vrijheid. Zijn er situaties denkbaar – bijvoorbeeld tijdens een epidemie of oorlog – waarin individuele vrijheden ondergeschikt moeten worden aan de democratische vrijheid?

WATERSNOODRAMPEN LOTTE JENSEN

15.15 - 16.15 › LOCATIE GRAVENZAAL

Eeuwenlang kregen Nederlanders te maken met verwoestende overstromingen zoals de Sint-Elisabethsvloed van 1421 en de Watersnoodramp van 1953. Lotte Jensen vertelt hoe Nederlanders met dit soort rampen omgingen. Een verhaal van drijvende wiegjes, Hollandse leeuwen, waterwolven, vaderlijke vorsten, inzamelingsacties en een vinger in de dijk.

LOTTE JENSEN

RAMPLOCATIE POMPEÏ SASKIA STEVENS

15.15 - 16.15 › LOCATIE NOORD-HOLLANDS ARCHIEF

De Romeinse stad Pompeï is een van de bekendste ramplocaties uit de geschiedenis. Door nalatig onderhoud komt de conservering van de site nu in gevaar: een ware ramp voor archeologen. Saskia Stevens geeft inzichten in de laatste stand van zaken in Pompeï en legt uit hoe belangwekkende vondsten duurzamer geconserveerd kunnen worden voor de toekomst.

GARANTIES VOOR DE TOEKOMST CONFERENCE EVELINE VAN RIJSWIJK

15.30 - 16.00

Wat staat er straks over ons in de geschiedenisboeken? Wordt het nog wat met die toekomst? Denkt u al aan 'sorry' zeggen tegen toekomstige generaties? Theatermaker en historicus Eveline van Rijswijk gaat – samen met het publiek – in deze korte voorstelling op zoek naar de antwoorden.
Let op: na aanvang geen toegang meer.

MASTERCLASS BIOGRAFIE SCHRIJVEN MIRJAM JANSSEN

15.30 - 16.30

Wilt u een historisch persoon boeiend en beeldend beschrijven? Mirjam Janssen laat zien hoe u een beroemdheid of juist een heel gewone man of vrouw levendig kunt portretteren in uw eigen boek.
Let op: max. 30 personen. Inschrijven bij de informatiebalie in de foyer.

SASKIA STEVENS

16.00 - 18.00 UUR

RAMPJAAR 1672 LUC PANHUYSEN

16.30 - 17.30

'Het volk was redeloos, de regering radeloos en het land reddeloos.' Meesterverteller Luc Panhuysen neemt u mee naar de gebeurtenissen in het Rampjaar 1672. Hoe kwam de Republiek in een catastrofale situatie terecht, en hoe wist het aan de ondergang te ontsnappen?

LUC PANHUYSEN

MIDDELEEUWS BIER LEZING EN PROEVERIJ

16.30 - 17.30

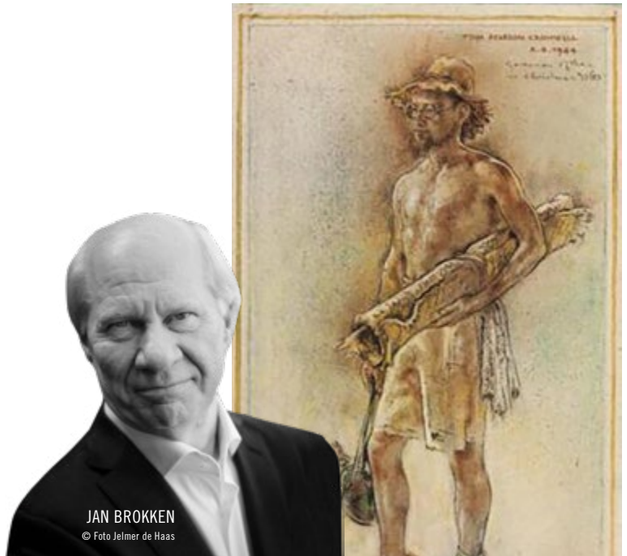
De Nederlandse middeleeuwse brouwkennis stond aan de basis van de bierculturen in België, Frankrijk, Engeland en West-Duitsland. Leendert Alberts vertelt over de gouden eeuwen voor het bierbrouwersvak en de voortrekkersrol van Nederland in de bierindustrie. Na afloop van de lezing kunt een kleine hoeveelheid bier proeven dat is gebrouwen naar authentiek middeleeuws recept.

'DE KAMPSCHILDERS' INTERVIEW MET JAN BROKKEN

16.45 - 17.45

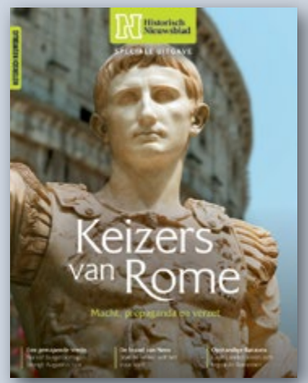
Schrijver en rasverteller Jan Brokken was al tweemaal eerder te gast op het Geschiedenis Festival. Dit jaar vertelt hij tijdens een uitgebreide interviewsessie met schrijver en journalist Philip Dröge over zijn splinternieuwe boek *De kampschilders*: het verhaal van zijn ouders Han en Olga, die tijdens de Tweede Wereldoorlog in een jappenkamp in Nederlands-Indië zaten.

JAN BROKKEN
© Foto Jelmer de Haas

Bestel de speciale uitgaven van Historisch Nieuwsblad

KIJK OP
historischnieuwsblad.nl/specials

WAS HET NAAR UW SMAAK VANDAAG?

In 2023 hopen we opnieuw een mooi festival te organiseren. Daarvoor hebben we uw hulp nodig. Laat ons weten hoe u deze historische dag heeft beleefd. Mail naar festival@historischnieuwsblad.nl

Alvast hartelijk dank!

LIBRIS

Historisch Nieuwsblad

Het Geschiedenis Festival wordt mede mogelijk gemaakt door Libris.

80 jaar Labrys Reizen

FRANS HALS MUSEUM

SPAARNESTAD PHOTO

noord-hollands archief

Philharmonie Haarlem

HAARLEM

MND VD GESCHIEDENIS

COLOFON

Het Geschiedenis Festival is een evenement van Historisch Nieuwsblad.
Ga voor informatie en abonnementen naar www.historischnieuwsblad.nl.
Het Geschiedenis Festival maakt deel uit van de Maand van de Geschiedenis.

Festivalproductie: Cindy Eijspaart – Van Plan naar Podium (ceijspaart@gmail.com). **Programmering, communicatie en redactie:** Katinka Folmer, Mirjam Janssen, Bas Kromhout, José Snel, Teun Willemse, Bram van der Wilt (festival@historischnieuwsblad.nl).

Campagnebeeld, grafisch ontwerp en vormgeving festival: KochxBos Studio Amsterdam.

Soms is terugblikken de beste manier om vooruit te kijken.

Historisch Nieuwsblad brengt de beste artikelen van toonaangevende historici. Verhalen over vroeger, waar u vandaag iets aan hebt. Investeer in de toekomst en word abonnee!

5 nummers + Historische Scheurkalender voor **€ 34,95**

Historisch Nieuwsblad.
Lees hoe het zat.
Weet hoe het zit.

Nu verkrijgbaar bij de infobalie in de foyer